

ΑΠΟ ΤΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΣΤΟ ΠΑΣΟΚ

Του Φοίβου Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Στα σκοτεινά χρόνια της Δικτατορίας (1967-1974) ένα από τα κύρια θέματα συζητήσεων των πολιτικών κρατουμένων στις φυλακές της Χούντας ήταν και οι ευθύνες του προδικτατορικού πολιτικού κόσμου, τόσο για την κατάλυση της Δημοκρατίας όσο και για την απουσία των παλαιοκομματικών πολιτευομένων από τον αντιδικτατορικό αγώνα.

Διαμορφώθηκε έτσι η πεποίθηση ότι με την επάνοδο της Χώρας στη δημοκρατική ομαλότητα, θα έπρεπε, κυρίως στο χώρο της Δημοκρατικής Προοδευτικής παράταξης, να δημιουργηθεί από νέες πολιτικές δυνάμεις ένα σοσιαλδημοκρατικό κόμμα, που θα στελεχωνόταν κυρίως από αγωνιστές του αντιδικτατορικού αγώνα.

Η ίδρυση του ΠΑΣΟΚ από τον Ανδρέα Παπανδρέου και η ένταξη σ' αυτό πολλών γνωστών αντιστασιακών δεν κάλυπτε ιδεολογικοπολιτικά πολλούς αγωνιστές, κυρίως λόγω των θέσεων του ΠΑΣΟΚ εναντίον της σοσιαλδημοκρατίας και της άρνησής του να ενταχθεί στη Σοσιαλιστική Διεθνή καθώς και της αντίθεσης του στην ένταξη της Χώρας μας στην τότε ΕΟΚ.

Έτσι αποφασίστηκε η ίδρυση των ΝΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ που ο ιδρυτικός της πυρήνας αποτελέστηκε από τους Γ.Α. Μαγκάκη, Ι. Πεσματζόγλου, Αν. Πεπονή, Χ. Πρωτόπαπα, Τ. Μήνη, Δ. Τσάτσο, Φ. Ιωαννίδη, Ι. Παπαδόπουλο, Β. Τσουδερού, Κ. Αλαβάνο, Γ. Ιορδανίδη, Ι. Μασουρίδη, Ν. Αργυρόπουλο, Ι. Μαζαράκη Αινιάν, Κ. Αλιβιζάτο, Χρ. Κουρούκλη, Τ. Παναγιωτόπουλο, Θ. Παπαμάργαρη, Δ. Ζάννα, Γ. Κουμάντο, Π. Πάγκαλο, Β. Πάικο, Γ. Στεφανάκη, Γ. Τζανετάκο, Τ. Χριστοδουλάκη κ.α.

Η προκήρυξη όμως των εκλογών για το Νοέμβριο του 1974 καθιστούσε αδύνατη την αυτοτελή κάθοδο στις εκλογές των Νέων Πολιτικών Δυνάμεων με τη δημιουργία νέου κόμματος του Δημοκρατικού Σοσιαλισμού. Αποφασίσαμε τότε ως Κεντρική Επιτροπή των Νέων Δυνάμεων να συμπορευτούμε και συνενωθούμε με την Ένωση Κέντρου, αφού ευοδώθηκαν οι σχετικές διαπραγματεύσεις με τον Γ. Μαύρο, νεοεκλεγέντα ηγέτη της Ένωσης Κέντρου.

Δυστυχώς όμως, μετά τις εκλογές διαπιστώναμε καθημερινά ότι ο Γ. Μαύρος, εγκλωβισμένος από τους παλαιοκομματικούς βουλευτές που πλειοψηφούσαν στην Κοινοβουλευτική ομάδα, δεν έστεργε να υλοποιήσει τα συμπεφωνημένα προεκλογικά και δεν προχωρούσε στις αναγκαίες αλλαγές για να γίνει η Ε.Κ.Ν.Δ. ένα γνήσιο σοσιαλδημοκρατικό κόμμα στα πρότυπα των αντίστοιχων ευρωπαϊκών κομμάτων.

Έτσι αποφασίστηκε η αποχώρηση από την Ε.Κ. των 4 βουλευτών Γ.Α Μαγκάκη, Χ. Πρωτόπαπα, Τ. Μήνη και Δ. Τσάτσο και πολλών άλλων στελεχών που ίδρύσαμε τη Σοσιαλιστική Πρωτοβουλία, τον Οκτώβρη του 1976. Πολλοί αγωνιστές του αντιδικτατορικού αγώνα, παλαιοί αγωνιστές που προδικτατορικά μετείχαν στις κινήσεις για τη δημιουργία Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος στα πλαίσια της ΣΔΕ, και προπαντός πολλοί νέοι επιστήμονες και φοιτητές εντάχθηκαν στην κίνηση που εν τέλει, μέσα από μια πανελλήνια συνδιάσκεψη το Μάιο του 1977, ίδρυσε το κόμμα της

Σοσιαλιστικής Πρωτοβουλίας με Πρόεδρο τον Γ. Α. Μαγκάκη και γραμματέα τον υπογράφοντα αυτή τη σύντομη εξιστόρηση.

Στη συνέχεια επιδοθήκαμε στην προσπάθεια σύμπραξης και συνένωσης με τις άλλες σοσιαλιστικές και προοδευτικές δυνάμεις, μία διαδικασία χρονοβόρα και ψυχοφθόρα που οδήγησε τελικά ύστερα από μαραθώνιες διαπραγματεύσεις και αντίστοιχη απώλεια κρίσιμου πολιτικού χρόνου στη συγκρότηση της «Συμμαχίας των 5» μαζί με το Κ.Κ.Ε. εσ., την ΕΔΑ, τη Σοσιαλιστική Πορεία και τη Χριστιανική Δημοκρατία.

Οι πρώτες εκλογές που ακολούθησαν δεν ήταν ο μόνος ούτε ο σοβαρότερος λόγος της εκλογικής συντριβής της «Συμμαχίας». Στις εκλογές αυτές το ΠΑΣΟΚ βγήκε ιδιαίτερα ενισχυμένο και έγινε αξιωματική αντιπολίτευση, ενώ η ΕΚ συρρικνώθηκε ακόμη περισσότερο, μειώθηκε όμως αισθητά και η Δύναμη της Νέας Δημοκρατίας, καίτοι εξ αιτίας του εκλογικού νόμου διατήρησε την απόλυτη κοινοβουλευτική πλειοψηφία.

Ήταν πια σαφές ότι το διαχρονικό αίτημα της ΑΛΛΑΓΗΣ και την προοπτική λύτρωσης από την παντοδυναμία της Δεξιάς εξέφραζε το ΠΑΣΟΚ, που ο ηγέτης του, Αντρέας Παπανδρέου, ασκούσε πια ιδιαίτερη επιρροή στις μάζες των μη προνομιούχων Ελλήνων. Ήταν επίσης σαφές ότι το κόμμα της Σοσιαλιστικής Πρωτοβουλίας δεν είχε πια λόγο ύπαρξης αφού τον προοδευτικό σοσιαλιστικό χώρο κάλυπτε το ΠΑΣΟΚ.

Στις συζητήσεις που ακολούθησαν, πολλά από τα στελέχη της Πρωτοβουλίας με εισήγηση του Προέδρου του Κόμματος Γ. Α. Μαγκάκη, θεωρήσαμε χρέος μας να ενώσουμε τις δυνάμεις μας και να βοηθήσουμε το ΠΑΣΟΚ στον αγώνα για την ΑΛΛΑΓΗ. Άλλωστε ήδη ο Ανδρέας Παπανδρέου είχε αφήσει να διαφαίνεται ότι αποκαθιστούσε τις σχέσεις του ΠΑΣΟΚ με τη Σοσιαλιστική Διεθνή και τα ευρωπαϊκά Σοσιαδημοκρατικά κόμματα ενώ επίσης άρχισε να αναθεωρεί τις θέσεις του για την ΕΟΚ. Έτσι εξουδετερώνονταν ουσιαστικά οι δύο κύριοι λόγοι για τους οποίους οι περισσότεροι από μας δεν είχαμε ενταχθεί στο ΠΑΣΟΚ από το 1974, παρά το ότι μάλιστα πολλοί είχαμε και άριστες προσωπικές σχέσεις ακόμη από πριν τη Δικτατορία με τον ιδρυτή του ΠΑΣΟΚ.

Μετά τη θριαμβευτική νίκη του ΠΑΣΟΚ στις εκλογές του 1981 ο Ανδρέας Παπανδρέου ως Πρωθυπουργός και αργότερα και ο Κώστας Σημίτης αξιοποίησαν πολλά από τα καταξιωμένα στελέχη της Πρωτοβουλίας.

Ο Γ. Α. Μαγκάκης έγινε αρχικά Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας, στη συνέχεια Βουλευτής και Υπουργός σε διάφορα Υπουργεία, με ιδιαίτερη σημαντική προσφορά στο χώρο της Δικαιοσύνης και του εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας.

Από τα νεώτερα στελέχη ο Βαγγέλης Βενιζέλος κατ' επανάληψιν Βουλευτής και Υπουργός σε διάφορα Υπουργεία (Τύπου, Δικαιοσύνης, Ανάπτυξης και τελευταία Πολιτισμού) αλλά και εισηγητής και βασικός συντελεστής της Αναθεώρησης του Συντάγματος του 2001.

Ο υπογράφων το παρόν σημείωμα, Διοικητής του ΙΚΑ, Βουλευτής από το 1989, Υφυπουργός Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ και Πρόεδρος της Επιτροπής Αναθεώρησης του Συντάγματος.

Ο Γ. Ανωμερίτης, Διοικητής της Κτηματικής Τράπεζας, Βουλευτής και πολλές φορές Υπουργός σε διάφορα Υπουργεία, Γεωργίας, Εμπορικής Ναυτιλίας κλπ.

Ο Χρήστος Βερελής, Βουλευτής και Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ και Επικοινωνιών Μεταφορών.

Ο Δημ. Τσάτσος Ευρωβουλευτής με ιδιαίτερη συνεισφορά στη θεσμική εξέλιξη της Ε.Ε.

Θεωρώ ότι μπορούμε σήμερα να αποτιμήσουμε ως θετική την παρουσία και συνεισφορά της Σοσιαλιστικής Πρωτοβουλίας στην πολιτική ζωή της χώρας, ιδιαίτερα στα πλαίσια της ευρύτερης Δημοκρατικής Παράταξης.

Αν και η ίδια η «Πρωτοβουλία» δεν ευδοκίμησε, εντούτοις τα πολλά στελέχη που ανέδειξε, κυρίως από τις νέες γενιές, εμπλούτισαν το ΠΑΣΟΚ και το χώρο του Δημοκρατικού Σοσιαλισμού και βοήθησαν συνολικά στην πρόοδο της χώρας μας.

ΦΟΙΒΟΣ Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ – ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Γεννήθηκε το 1936 στη Σητεία. Έγγαμος με 2 παιδιά.

Φοιτητική συνδικαλιστική δράση στο Σύλλογο Κρητών Σπουδαστών (1959-1960).

Πρόεδρος νεολαίας Ενώσεως Κέντρου Ηρακλείου στον πρώτο Ανένδοτο Αγώνα (1961-1963).

Γραμματέας Περιφερειακής Διοίκησης ΕΔΗΝ Κρήτης και νήσων (1965-1967).

Ηγετικό στέλεχος αντιδικτατορικού αγώνα στην Κρήτη. Καταδικάστηκε από Έκτακτο Στρατοδικείο Χανίων σε κάθειρξη 11 ετών, έμεινε στις φυλακές 6 χρόνια (1967-1973).

Ιδρυτικό μέλος ΝΕΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ (1974).

Γραμματέας της Σοσιαλιστικής Πρωτοβουλίας (1976).

Διοικητής ΙΚΑ 1987-1989.

Βουλευτής από το 1989 ως το 2004.

Υφυπουργός Κοινωνικών Ασφαλίσεων (1993), Ανάπτυξης (1996) και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (1998).

Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ΠΑΣΟΚ (1997-1998).

Πρόεδρος της Επιτροπής Αναθεώρησης του Συντάγματος (2000).

Πρόεδρος Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής (2002).